

BEKEER JE!

Ezechiël 18: 30-32 en Lucas 3: 7-14

Wat zou voor jou aangenamer zijn? Dat ik zou zeggen: Lieve mensen, als je christen bent dan vlieg je niet naar Tenerife voor je vakantie! Er zijn collega-predikanten die dat zeggen vanaf de kansel. Of als je je geloof serieus neemt moet je geen vlees eten! Ik zou ook een andere toon kunnen aanslaan en zeggen: Je bent gelovig. Je gelooft in een Schepper van hemel en aarde. Gezien de klimaatcrisis moeten we erover nadenken wat dat betekent voor onze levensstijl. Wat zou jij kunnen bijdragen? Wat zou jij aangenamer vinden? Het eerste, het stellende. Of het tweede, het vragende. Wie kiest er voor het eerste, wie voor het tweede? Nu stel ik de vraag anders: Wat zouden we nodig hebben? De (op)geheven vinger of de vraag? Wat zou je nú kiezen? We zijn verschillend hierin. Bij ene is de vraag effectiever, bij een ander de vinger. En als je weinig te besteden hebt zijn het luxe-vragen. Uit onderzoek blijkt dat mensen die weinig geld hebben groener leven dan mensen met veel geld.

Vanmorgen gaat het over bekering. Er zijn tijden geweest in veel kerken dat elke preek daarover ging. Dat je je moest bekeren. Nu horen we meestal een heel ander geluid. Ook vanaf deze kansel. Hier klinkt vaak dat God je oneindig liefheeft. En dat je er mag zijn. Veel mensen hebben deze boodschap ook nodig. De druk van het leven is groot. Maar ik denk dat we ook iets verliezen als we het nooit meer over bekering hebben. Ook als we het over de 'groene agenda' hebben. Tijdens zijn leven op aarde trekt Jezus rond, al predikende en goed doende. De kern van zijn boodschap is: Bekeer je, want het Koninkrijk van God is nabij. Ook Jezus, Gods wandelende liefde, roept op tot omkeer. Bekering, waar gaat dat over? We hebben heftige Bijbelteksten daarover gelezen. Wellicht dacht je: dat gaat eigenlijk helemaal niet over mij. 'Ik doe mijn best. Ik probeer milieubewust te leven. Ik denk ook aan andere mensen. Waar nodig help ik. Natuurlijk maak ik fouten, vaak nog onbedoeld ook. Nee, dit gaat niet over mij.' Iemand zei: 'er moet zo gepreekt worden dat ik schrik van mezelf' Ik vraag me dan af: schrikken dan wel de goede mensen?

Eerst maar eens dat begrip 'bekering'. In het Hebreeuws betekent het letterlijk omkeer. Je gaat eerst de ene kant op. Dan draai je je om. En dan ga je weer terug. Dat stelt mij de vraag. Naar welke kant beweeg ik mij? Loop ik bij God weg of beweeg ik naar hem toe? Heb ik God weggeduwd naar de randen van mijn leven, of is Hij het centrum? Soms sta ik met mijn rug naar God. In die zin moet mij vaak bekeren. Dat gaat vooral over dat ik mijn hart openstel voor God. In Ezechiël 18 staat het zo, als je het letterlijk vertaalt: 'Keert om, en bekeert U van al uw misstappen.' Dat eerste gaat over je gezindheid naar God toe. Dat is zeg maar de binnenkant. Het tweede 'bekeer je van al je misstappen', gaat over de buitenkant. Wat moet ik anders gaan doen in mijn leven? Het gaat om het je toekeren naar God, en het je afkeren van een bepaald gedrag. Opvallend is trouwens dat hier het collectief wordt aangesproken. Je kunt je ook als volk moeten bekeren. Wij denken veel individueler. Maar is er ook zo iets als een systeemprobleem. Er zijn zondige structuren, waar we deel uit van maken. Onze economie, Els zie het vorige week, gaat uit van steeds maar meer. Bij bekering gaat het om gezindheid en gedrag, om het persoonlijke, maar ook om het collectieve.

In dit plaatje komt dat samen, toegepast op de ecologische bekering. We zien, heel toepasselijk, een boom. Een boom heeft wortels. Anders valt hij om en zonder gaat hij dood. De wortel is de spirituele dimensie. Dat gaat over ons geestelijke leven. Maar als wij de Schepper aanbidden dan dat zal gevolgen hebben voor onze levensstijl, de stam. Want alles wat leeft, dieren en planten, zijn je medeschepselen. Je gaat eenvoudig leven. Daarmee geef je het goede voorbeeld. Een boom heeft ook vaak bladeren. Dat is publieke dimensie. We leven in een systeem. Dat systeem moet ook 'bekeerd' worden. Er zijn mensen die zich aan de A12 laten vastplakken. Voor de meesten van ons is dat niet de manier, schat ik in. Wat we wel kunnen doen is onze stem daardoor laten bepalen. 'Een beter milieu begint bij jezelf', was jarenlang de slogan. Helemaal waar. Maar je kunt niet alle verantwoordelijkheid bij de individuele burger leggen. De echte ommekeer begint bij beleid. Je zou dit plaatje kunnen zien als een samenvatting van Ezechiël 18 maar dan toegepast op de ecologische bekering.

Waarom zouden wij ons hiermee moeten bezig houden? Een belangrijk tekst is Psalm 24. Vorige week kwam die ook al langs. 'Van de Heer is de aarde en alles wat daar leeft de wereld en wie haar bewonen' De aarde en alles wat daarop leeft is niet van onszelf, maar van de Schepper. We hebben het allemaal in bruikleen. Er zijn ook andere redenen om je ecologisch te bekeren. Je kunt denken: wij leven op kosten van de komende generaties. Zij zullen de rekening moeten betalen voor ons gedrag. Wil er een toekomst zijn voor onze kinderen zijn dan zullen wij ons wel moeten aanpassen. De gevolgen van klimaatverandering worden vooral gedragen door arme mensen in de rest van wereld. Er komen steeds meer klimaatmigranten en vluchtelingen vanwege extreme droogte en overstromingen. Wij hebben hier het geld om maatregelen te nemen. Dit gaat over klimaatgerechtigheid. Je kunt ook denken we kunnen niet het ecosysteem vernielen wat ons zelf draagt. Het is onverstandig de tak waarop wij zelf zitten door te zagen. Het ondergraaft onze eigen leefbaarheid. De toekomst van onze kinderen, klimaatgerechtigheid en leefbaarheid. Dat zijn hele goede redenen waarom je beweging kan komen. Daar hoeft je helemaal gelovig voor te zijn. Er zijn veel bondgenoten over de hele wereld te vinden. Maar onder dat alles, zit de allesomvattende reden dat de aarde van de Heer is. Voor mij begint het daar. Bij de verwondering over al het moois wat ons toevertrouwd. Bij actievoeders zie je heel veel verbetering en verontwaardiging. Als je weinig resultaat boekt raak je gefrustreerd en wordt het zuur. Daarom moeten we steeds terug naar de verwondering. Laat je raken door al dat moois. Dan zijn we bij de wortel van die boom. Tot nu toe praten we hierover vanuit ons eigen menselijk perspectief. Vanuit ons belang, vanuit het belang onze kinderen, vanuit het belang van mensen elders op de wereld. Maar wat zou deze klimaatcrisis voor God betekenen? Hoe zou de Schepper ernaar kijken?

Langs de Jordaan staat Johannes de Doper. Hij ziet er met zijn kameelharenmantel woest uit. Hij houdt ook woeste preken. 'Adderengebroid, wie heeft jullie wijsgemaakt dat je veilig bent voor het komende oordeel? De bijl staat al klaar om je levensboom om te hakken' Een echte hel-en-verdoemenis-preek. Maar wat zo bijzonder is dat deze preek

impact heeft. Ze zouden ook denken, daar heb je weer zo'n zuurpruim. Ik laat mijn humeur er niet door bederven. De hoorders laten zich raken en stellen een vraag, een hele goede vraag. 'Wat moeten wij doen?' Wat moet ik anders gaan doen? Misschien is dit wel het kenmerk van een goede preek. Dat we het niet mooi of fijn vonden, maar dat we ons afvragen: wat kan ik doen? Het is antwoord is opmerkelijk eenvoudig. Het is niet zo moeilijk. Van de soldaten wordt niet gevraagd dat ze pacifist worden, maar dat ze genoeg moeten nemen met hun soldij. En niet iemand afpersen of zich laten omkopen. Het gaat om delen, eerlijk zijn en genoeg nemen met wat je hebt. Zo moeilijk is het niet Als ik het samenvat 'doe normaal'. Toegepast op onze ecologische bekering. Leef eenvoudig als schepsel voor het aangezicht van de Schepper. Doe normaal tegen alles wat leeft. De bekering naar God is meteen de bekering naar de schepping.

We hebben het over grote dingen. Je kunt eraan vertellen. Je zou er moedeloos van worden. Daarom is de vraag zo goed: Wat moeten we doen? Welke kleine concrete haalbare stap zou ik kunnen zetten? Verderop in de dienst denken we daarover na. Daarbij kijken we naar de schijf van de vijf. Op welke schijf zou jij iets kunnen doen, om te beginnen. Voor mijn verjaardag heb ik een regenton gekregen. (Nou ja, zelf gekocht) Het is zonde om de planten met leidingwater te begieten. Ik moet zeggen. Ik heb gewoon lol in dat ding. Als het geregend heeft, kijk ik iedere keer hoeveel water erbij is gekomen. het kan je vreugde geven. Ik sprak vorige week iemand die had een composthoop in zijn tuin. Hij keek met alle interesse naar alle diertjes daarin, pissebedden, wormen... Hij kon er smakelijk over vertellen. Het zou mijn hobby niet zijn, maar hij had er lol in. Hij had maar liefst drie regentonnen. Naast de wc had hij een gieter staan en spoelde het toilet door met regenwater. Z'n kinderen vinden het maar gênant. Begin met een voor jou kleine concrete haalbare stap. Best kans, dat het je vreugde geeft. Grote kans dat je daarna weer een andere stap zet. Ik zie bij veel mensen een proces, waarin ze steeds 'groener' gaan leven. Veel mensen zijn bijna ongemerkt flexibeler geworden, niet elke dag meer vlees. Een bekering 'slow', zeg maar. Het hoeft niet in één keer goed en je bent nooit helemaal consequent.

Redden wij de aarde hiermee? Ik geloof dat God de aarde draagt. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde komt niet dankzij ons, maar ook niet zonder ons. Daarom is zo hoopvol om hiermee bezig te gaan. Met de moed van de hoop. Onze inspanningen zijn door de Heer nooit tevergeefs. (1 Korintiërs 15:58) Heschel, de joodse denker zegt: *De geschiedenis is een nachtmerrie. Het zou godslasterlijk zijn om te geloven dat wat we zien het einde betekent van Gods schepping.* God laat niet los, wat Zijn hand begon te doen Terug naar Ezechiël. 'De Heer zegt: Ik word niet blij van de dood van een mens. Bekeer je en leef!'
Amen